

Hetii gazdasági figyelő (2023. november 13.) - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

Decembertől növekednek a juttatások adómentességi összeghatárai

Marko Primorac pénzügyminiszter bejelentette, hogy 2023. december 1-jével lép hatályba a béren kívüli adómentes juttatásokról szóló új rendelet, mellyel számos juttatás adómentességi összeghatára több mint 20%-kal emelkedik. Például az egyetemi ösztöndíjak esetében az adómentes havi összeg 539,90 euróról 840 euróra, a sportolói ösztöndíj adómentes összege 232,27 euróról 560 euróra, az elért munkaeredményekért odaítélt pénzjuttatás adómentes összege 995,42 euróról 1.120 euróra, az országon belüli hivatali úttal kapcsolatos napidíj összege 26,55 euróról 30 euróra, míg a cafeteria éves adómentes összege 796 euróról 1200 euróra emelkedik.

Szeptemberben is többlettel zárt a központi költségvetés

A horvát Pénzügyminisztérium előzetes adatai szerint a központi költségvetés a 2023. januárszeptemberi időszakot 1,4 Mrd euró többlettel zárta. Az állam központi bevételei 20,7 Mrd eurót tettek ki, ami 4 Mrd eurós, azaz 24%-os növekedés, míg a kiadások 19,3 Mrd euró voltak, ami 3 Mrd euróval, azaz 18%-kal több mint a tavalyi év azonos időszakában. A bevételek több mint felét, azaz 11,5 Mrd eurót képezik az adók, 3,37 Mrd euró bevétel származott az EU-s alapoktól lehívott támogatásokból, a nyugdíjbiztosítási járulékból pedig 3,2 Mrd euró bevétel származott a költségvetésnek. A kiadások közül a legnagyobb tétel a nyugdíjak kifizetése, amely 9 hónap alatt elérte az 5,2 Mrd eurót, a második legnagyobb tétel pedig a közalkalmazottak bérkifizetései, amelyeknek összege 3,9 Mrd euró volt.

Növekedett a foglalkoztatottak száma Horvátországban

A Horvát Állami Nyugdíjbiztosító (HZMO) adatai szerint Horvátországban 2023. október végén 1,66 millió fő fizetett nyugdíjbiztosítást. Számuk idén október végén csaknem 41 ezerrel (+2,5%) volt több mint 2022. október végén, és 76 ezerrel (+4,8%), mint az azt megelőző időszakban. A HZMO kimutatása szerint a legtöbb munkavállaló, 251.555 fő a feldolgozóiparban, 246.440 fő a kereskedelemben, 138.961 fő az építőiparban és 125.345 fő az oktatásban dolgozik. Évközi viszonylatban a legtöbb új munkahelyet, 8.035-öt az építőipar hozott létre, öt követik a tudományos és műszaki tevékenységek (7169 fő), a turizmus és vendéglátás (6446 fő) és az adminisztratív és egyéb szolgáltatások (4.318 fő).

A lakosság is vásárolhatna majd állami kincstárjegyeket

Marko Primorac horvát pénzügyminiszter bejelentette, hogy a horvát állampolgárok november 13-a és 20-a között jegyezhetnek állami diszkontkincstárjegyeket. A legkisebb névérték 1.000 euró, a kincstárjegy lejárat ideje 1 év, a hozama pedig 3,74% lesz. A Pénzügyminisztérium célja, hogy 440 M euró értékű kincstárjegyet értékesítsen. Primorac szerint ez a lehetőség kedvezőbb a lakosság számára, mintha az összeget 1 éves időszakra lekötött betétként tartanák bármely horvátországi kereskedelmi banknál. A Horvát Nemzeti Bank (HNB) adatai szerint az 1 éves lejárat idejű betét után a legmagasabb kamatot az állami tulajdonú Horvát Postabank fizet (3%), míg a többi kereskedelmi banknál a kamat mértéke 1-2% között mozog. A banki letétekre fizetett kamatadó 12%, míg az állami kincstárjegy hozama adómentes.

Horvátország tartós munkaerőimportra szorul

Boris Vujcic, a Horvát Nemzeti Bank (HNB) elnöke a Horvát Közgazdászok Társaságának éves konferenciáján elmondta, hogy jövőre az infláció Horvátországban folyamatosan

csökkenni fog, és 2025 folyamán elérheti a kormány által kitűzött 2%-os célt. A legnagyobb kihívást az infláció 3%-ról 2%-ra való mérséklése fogja majd jelenteni, mert több meghatározó ágazatban továbbra is munkaerőhiány van. Ennek következtében ezekben a szektorokban tovább növekednek a bérek, és a nagyobb vásárlóerő növeli az inflációt. Horvátország helyzetét tovább nehezíti a kedvezőtlen demográfiai helyzet, ami miatt az elkövetkező 20 évben az aktív lakosság számának csökkenése várható (-400 ezer fő). Horvátországnak tartós munkaerőimportra lesz szüksége, ellenkező esetben nem lehet fenntartani a termelékenység jelenlegi szintjét.

Az elmúlt 4 és fél évben a teljes horvátországi FDI 13 Mrd euró volt

Davor Filipovic gazdasági és fenntartható fejlesztési miniszter a Horvát Közgazdászok Társasága által szervezett konferencián elmondta, hogy a Horvátországba irányuló közvetlen külföldi befektetések összértéke az elmúlt 4,5 évben 13 Mrd eurót tett ki. A Horvát Nemzeti Bank (HNB) adatai szerint **a magyar vállalatok az említett időszakban 442 M euró közvetlen befektetést valósítottak meg.** Filipovic kiemelte, hogy a kormány intézkedései a vállalkozásokat 2018-tól 252 M euró értékű adminisztratív és 70 M euró értékű nem adó jellegű tehermentesítéssel támogatták. A jobb befektetői környezet vonzóbbá tette Horvátországot a külföldi befektetők előtt. A kormány további, 132 M euró értékű tehercsökkentést készít elő a gazdaságnak a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Program keretein belül.

Tovább csökken Horvátország áruexportja

Az Állami Statisztikai Hivatal (DZS) előzetes adatai szerint Horvátország áruexportjának értéke a 2023. január-szeptember időszakban 16,875 Mrd euró volt, ami 4,5%-kal alacsonyabb, mint a tavalyi év azonos időszakában. Ugyanebben az időszakban az áruimport összértéke 29,594 Mrd eurót tett ki, ami 4,9%-kal alacsonyabb, mint a 2022. év első 9 hónapjában. A DZS kimutatása szerint a horvát áruk 68%-a irányul az EU tagországokba, valamint az importált áruk csaknem 76%-a érkezett az EU többi tagállamából. A 2023. január-augusztusi időszakra vonatkozó részletes adatok szerint Horvátország árucseréje csaknem valamennyi partnerével romlott. Ez alól kivételt képez Németország, ahová a horvát vállalatok 1,86 Mrd euró összértékű árut exportáltak, ami 2,2%-kal több mint a tavalyi azonos időszakban. Ezzel szemben a többi fő exportpiacra kevesebb horvát áru került, mint 2022-ben. Így például az export Olaszországba (1,82 Mrd EUR) 6%-kal, Szlovéniába (1,65 Mrd EUR) 5%-kal, BoszniaHercegovinába (1,48 Mrd EUR) pedig 5,4%-kal csökkent. **A legnagyobb visszaesés a Magyarországra irányuló kivitelben történt, amelynek összértéke 1,04 Mrd euró, ami**

31%-os visszaesés a 2022-es évhez viszonyítva.

A Moody's megerősítette Horvátország Baa2 hitelminősítését

A világ egyik vezető hitelminősítő intézete, a Moody's legfrissebb értékelésében megerősítette Horvátország Baa2 besorolását és stabilról pozitívrá javította a további értékelés lehetőségét. Horvátország életében eddig ez a legmagasabb minősítés. A besorolásához leginkább az államadósság GDP-hez viszonyított arányának csökkenése, a 2021-es és 2022-es gyors GDP-növekedés, valamint az idei évi kedvező várakozások járultak hozzá. A gazdaság teljesítményének tervezett bővülése 2023-ban 2,8% lehet. Andrej Plenković miniszterelnök ebből az alkalomból elmondta, hogy az elmúlt időszakban mindhárom vezető hitelminősítő stabilról pozitívrá emelte Horvátország kilátását, amely az ország gazdasági és pénzügyi stabilitásával, az intézményi hatékonysággal, különös tekintettel az euróövezethez való

csatlakozás feltételeinek teljesítésével, valamint a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv végrehajtásával indokolja.

Regionális hírek

Tovább húzódik a Zágráb-Sziszek autópálya kivitelezése

A Zágráb-Sziszek autópálya forgalomba helyezésére még legalább 2 évig nem kerül sor. A Horvát Autópályák (Hrvatske autoceste – HAC) vállalat tervei szerint az autópálya 2024 áprilisában fogja elérni a Sziszek-csomópontot (Stupno település), azonban a Sziszekre vezető 2,65 km hosszú bekötőút kezelése a Horvát Közutak (Hrvatske ceste – HC) feladata. A kivitelező az eszéki Osijek Koteks építőipari cég, a teljesítési határidő 18 hónap. A tervrajzok módosítása miatt a HC nem szerezte meg az építési engedélyt. Sajtóértesülések szerint az építési engedély kiállítására kb. 1 hónap múlva kerül sor.

Vállalati hírek

Az állam eladja a tulajdonrészét a vukovári Velepromet vállalatban

Az Átstrukturálási és Értékesítési Központ (CERP) Igazgatótanácsa határozott az állami tulajdonrész eladásáról a vukovári Velepromet nagy- és kiskereskedelmi vállalatban. Az állam 45.989 részvény tulajdonosa, amely a tőzsdőke 11,24%-át képezi. A CERP határozata szerint a részvénycsomag értékesítésére licitálási eljárás keretében kerül sor, és csak a teljes részvénycsomagra lehet licitálni. A kezdőár 526 ezer euró. A nyilvános felhívás közzétételének napjától számítva az árajánlatok benyújtási határideje 30 nap. A Velepromet árbevétele 2022ban 4,26 M euró, a nettó nyeresége pedig 107 ezer euró volt. Tevékenységét elsősorban Vukováron és környékén folytatja, 20 kiskereskedelmi üzlet tulajdonosa, alkalmazottainak száma pedig 72 fő.

A Tankerska plovidba az Atlantska plovidba akvizíciójára készül

A zárai Tankerska plovidba tengeri teherszállító vállalat a Zágrábi Értéktőzsdén megjelentetett közleményben megerősítette, hogy a dubrovniki Atlantska plovidba tengeri teherszállító vállalat feltökésítési folyamata során 638.501 újonnan kiadott részvényt vásárolt fel, ami a tőzsdőke 32,65%-a. Beleszámítva a zárai cég tulajdonában már korábban meglévő részvényeket a Tankerska plovidba a dubrovniki cég 39,1%-os tulajdonosa, így a Társasági törvény rendelkezéseivel összhangban a zárai cég köteles megtenni az árajánlatot az Atlantska plovidba összes részvényének megvásárlására. A Tankerska plovidba közleményében bejelentette, hogy eleget fog tenni köteletségének, annál is inkább, mert bővíteni kívánja szolgáltatásainak palettáját. Ugyanis a Tankerska plovidba flottája elsősorban tartályhajókból áll, míg az Atlantska plovidba ömlesztett áru szállítására alkalmas hajókkal rendelkezik.

Energetikai hírek

Horvátországban november 7-től olcsóbb lett a dízelüzemanyag

A horvát kormány november 6-án két hétre szóló üzemanyagár-sapkát határozott meg, amelyek november 20-ig lesznek érvényben. A benzin literenkénti ára változatlanul 1,46 euró/l, az eurodízel üzemanyagé 1,52/l, a mezőgazdaságban és halászatban használt kék dízel pedig 0,98 euró/l, azaz a két dízel üzemanyag 4-4 eurócenttel lett olcsóbb. Az autógáz ára változatlanul

1,22 euró/kg, míg a háztartási palackozott gázé 1,78 euró/kg (1 centes csökkenés).

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb